

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 7.12.2011
SEC(2011) 1513 τελικό

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

που συνοδεύει το έγγραφο

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τα ευρωπαϊκά ταμεία κοινωνικής επιχειρηματικότητας

{COM(2011) 862 τελικό}

{SEC(2011) 1512 τελικό}

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα εκτίμηση επιπτώσεων αφορά τις κοινωνικές επιχειρήσεις και τη χρηματοδότησή τους από ιδιωτικά επενδυτικά ταμεία.

Οι κοινωνικές επιχειρήσεις είναι επιχειρήσεις που έχουν ως πρωταρχικό στόχο την επίτευξη κοινωνικού αντίκτυπου. Προσφέρουν καινοτόμες λύσεις σε κοινωνικά ή περιβαλλοντικά προβλήματα. Οι οικονομικές αποδόσεις επιστρέφουν στην επιχείρηση: μια επιχειρηματική μορφή προσφέρει πρόσβαση σε χρηματοδότηση με ιδιωτικά κεφάλαια και βιώσιμη βάση για την επιχείρηση. Συνήθως οι κοινωνικοί επιχειρηματίες διαχειρίζονται επίσης τις επιχειρήσεις τους κατά τρόπο υπεύθυνο και διαφανή, μεταξύ άλλων μέσω της συμμετοχής εργαζομένων, πελατών και συμφεροντούχων που επηρεάζονται από τις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες.

Οι κοινωνικές επιχειρήσεις αναπτύσσονται σημαντικά. Ήδη ποσοστό 10% των επιχειρήσεων στην ΕΕ εμπίπτουν γενικώς σε αυτή την κατηγορία, απασχολώντας 11 εκατομμύρια αμειβόμενους εργαζομένους. Η εστίασή τους στην κοινωνική και την περιβαλλοντική καινοτομία συνεπάγεται ότι οι επιχειρήσεις αυτές είναι εξ ορισμού βασικής σημασίας για την έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη. Η ζωτική σημασία της ανάπτυξης αυτής υπογραμμίστηκε κατά τη διαβούλευση για την πράξη για την ενιαία αγορά, στην οποία οι κοινωνικές επιχειρήσεις αναγνωρίστηκαν ως ένας από τους 12 «βασικούς μοχλούς» αποτελεσματικής επανεκκίνησης της ενιαίας αγοράς.

Παρόλο που τα επενδυτικά ταμεία αποτελούν βασικό αγωγό χρηματοδότησης των κοινωνικών επιχειρήσεων, δεδομένου ότι μπορούν να διευρύνουν και να εμβαθύνουν τη διαθέσιμη χρηματοδότηση, οι διαβουλεύσεις με συμφεροντούχους έχουν δείξει ότι αυτά τα ταμεία δεν αξιοποιούν πλήρως το δυναμικό τους. Ο κατακερματισμός των εθνικών κανόνων και η απουσία σαφούς προσέγγισης σε ολόκληρη την ΕΕ απέναντι στα εν λόγω ταμεία υπονομεύουν την ανέλιξή τους, εμποδίζοντας, έτσι, την ανάπτυξη ενός εύρωστου τομέα κοινωνικής επιχειρηματικότητας και επιτρέποντας στον τομέα αυτόν να αναπτυχθεί κατά τρόπο ανομοιογενή.

Ως εκ τούτου, η παρούσα εκτίμηση επιπτώσεων εξετάζει τις εναλλακτικές επιλογές ώστε να διασφαλιστεί ότι τα υπόψη ταμεία μπορούν να αξιοποιήσουν πλήρως, κατά τρόπο αποδοτικό και αποτελεσματικό, το δυναμικό τους. Δεδομένου ότι ο ευρωπαϊκός τομέας διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων συγκέντρωσε υπό διαχείριση περιουσιακά στοιχεία αξίας άνω των 8.000 δις ευρώ το 2010, οι προσπάθειες για τη βελτίωση της συμβολής του τομέα αυτού στη χρηματοδότηση κοινωνικών επιχειρήσεων θα μπορούσαν να αποφέρουν σοβαρά οφέλη στο μέλλον.

2. ΠΟΙΟ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ;

Οι κοινωνικές επιχειρήσεις εξαρτώνται συχνά από επιχορηγήσεις. Ωστόσο, συνήθως τα επενδυτικά ταμεία που μπορούν να τις βοηθήσουν να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα αυτό είναι μικρά (μεγέθους περίπου 10 έως 20 εκατομμυρίων ευρώ), οπότε φθάνουν στα όριά τους, ενώ έχουν αναπτυχθεί κατά τρόπο ανομοιογενή σε ολόκληρη την ΕΕ (με περιορισμένη έκταση και συγκέντρωση σε ένα ή δύο κράτη μέλη). Εν τω μεταξύ, επενδυτές που επιθυμούν να στοχεύσουν σε κοινωνικές επιχειρήσεις ή στην κοινωνική οικονομία της ΕΕ μπορεί να δυσκολευτούν να εντοπίσουν και να εμπιστευτούν τα επενδυτικά ταμεία που έχουν στη διάθεσή τους: παρατηρείται εξάπλωση ανταγωνιστικών σημάτων και ονομασιών ταμείων που

φέρονται να προσφέρουν επενδύσεις στην κοινωνική επιχειρηματικότητα, γεγονός που προκαλεί σύγχυση. Η διασυνοριακή πρόσβαση των ταμείων σε επενδυτές είναι δαπανηρή λόγω κατακερματισμού των κανόνων: τα ταμεία είναι τοπικά, σε μικρές αγορές και δυσκολεύονται να αναπτυχθούν ώστε να φτάσουν σε βιώσιμα μεγέθη. Επί του παρόντος τα επίπεδα διασυνοριακής συγκέντρωσης κεφαλαίων είναι χαμηλά (σύμφωνα με μία εκτίμηση τοποθετούνται σε επίπεδο κάτω του 4%).

Η ρίζα όλων αυτών των προβλημάτων βρίσκεται στα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά των κοινωνικών επιχειρήσεων: η επιδίωξη κοινωνικών στόχων με επιχειρηματικά μέσα εγείρει νέες προκλήσεις για επενδυτές, ταμεία και μεσάζοντες χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, καθώς και για ρυθμιστικές αρχές. Η εκτίμηση επιπτώσεων προσδιόρισε τρεις βασικούς παράγοντες πρόκλησης προβλημάτων.

1^{ος} βασικός παράγοντας: έλλειψη σαφών και συγκρίσιμων πληροφοριών

Οι επενδυτές δυσκολεύονται να χρησιμοποιήσουν πληροφορίες για τις κοινωνικές επενδύσεις και τα ταμεία που στοχεύουν σε κοινωνικές επιχειρήσεις. Η κατανόηση και η σύγκριση επενδυτικών προτάσεων είναι ασκόπως πολύπλοκη, ενώ εμφανίζονται ανταγωνιστικές, αντικρουόμενες και αλληλεπικαλυπτόμενες ορολογίες, ονομασίες και έννοιες. Οι ονομασίες που αναπτύσσονται βάσει αυτορρύθμισης δεν λειτουργούν σε ολόκληρη την ΕΕ και δεν βοηθούν τους επενδυτές που στοχεύουν σε κοινωνικές επιχειρήσεις, και ειδικότερα να αναγνωρίζουν τα συναφή ταμεία, να κατανοούν και να συγκρίνουν τις προσφορές αυτών των ταμείων.

2^{ος} βασικός παράγοντας: δυσχέρεια μέτρησης ή εκτίμησης της κοινωνικής απόδοσης

Η παροχή πληροφοριών στους επενδυτές σχετικά με τον κοινωνικό αντίκτυπο αποτελεί βασική πρόκληση σε σχέση με την κοινωνική αποστολή των κοινωνικών επιχειρήσεων. Ανακύπτει πληθώρα εργαλείων αξιολόγησης και ανάλυσης του κοινωνικού αντίκτυπου ή των κοινωνικών επιδόσεων. Οι ανταγωνιστικές, αντικρουόμενες και αλληλεπικαλυπτόμενες προσεγγίσεις αυξάνουν το κόστος για επιχειρήσεις και ταμεία και καθιστούν για τους επενδυτές δυσχερέστερη τη σύγκριση διάφορων ταμείων ή την παρακολούθηση του βαθμού στον οποίο οι επενδύσεις τους επιτυγχάνουν τον κοινωνικό αντίκτυπο που υπόσχονται.

3^{ος} βασικός παράγοντας: έλλειψη προσαρμογής των δομών των ταμείων στις ανάγκες κοινωνικών επιχειρήσεων

Οι εθνικοί κανόνες και οι κανόνες της ΕΕ που διέπουν τις δομές ταμείων που χρησιμοποιούνται για ταμεία που στοχεύουν σε κοινωνικές επιχειρήσεις δεν ανταποκρίνονται πάντα στις ανάγκες αυτών των ταμείων, ενώ ο κατακερματισμός των κανόνων αυτών εμποδίζει τις διασυνοριακές δραστηριότητες. Το γεγονός αυτό προκαλεί αβεβαιότητα για τους διαχειριστές των ταμείων, εξάπλωση διαφορετικών μορφών ταμείων και προσεγγίσεων σε ολόκληρη την ΕΕ και, συνεπώς, λιγότερο αποδοτική και αποτελεσματική αγορά για τα εν λόγω ταμεία στην ΕΕ.

3. ΓΙΑΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΝΑΛΑΒΕΙ ΔΡΑΣΗ Η ΕΕ ΚΑΙ ΠΟΙΕΣ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΕΑΝ ΔΕΝ ΤΟ ΚΑΝΕΙ

Εάν η ΕΕ δεν αναλάβει δράση, θα ματαιωθεί η ανάπτυξη κοινωνικών επιχειρήσεων ως αξιόπιστου μοντέλου σε ολόκληρη την Ευρώπη. Τα επενδυτικά ταμεία που στοχεύουν σε κοινωνικές επιχειρήσεις δεν θα επιτύχουν την κλίμακα που είναι απαραίτητη για να επέλθει αλλαγή, στερώντας τις κοινωνικές επιχειρήσεις από ετερογενή και ελαστική χρηματοδότηση.

Επιπλέον, τα ταμεία θα παραμείνουν γεωγραφικά ανομοιογενή ως προς την εξάπλωσή τους.

Οι εθνικές εποπτικές αρχές πρέπει να έχουν περιορισμένο ρόλο για τον τρόπο αξιολόγησης ταμείων που επιδιώκουν να χρηματοδοτούν κοινωνικές επιχειρήσεις. Η πείρα που έχει αποκομίσει η Επιτροπή κατά παρελθόν στο πεδίο των επενδυτικών ταμείων και η πρόσφατη πείρα στο πεδίο των ταμείων επιχειρηματικού κεφαλαίου δείχνει ότι, εάν δεν υπάρξει συντονισμός σε επίπεδο ΕΕ, θα εμφανιστούν αποκλίνουσες προσεγγίσεις, είτε στην αυτορρύθμιση είτε στο επίπεδο των εθνικών κανόνων, για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που έχουν εντοπιστεί. Αυτό θα συμβεί κυρίως όσον αφορά τον ορισμό των ταμείων κοινωνικών επενδύσεων και των μέτρων διαφάνειας που είναι απαραίτητα για αυτά τα ταμεία.

Ένα κοινό και ενιαίο πλαίσιο για τον τομέα αυτόν σε ολόκληρη την ΕΕ δύναται να καθοριστεί μόνο σε επίπεδο ΕΕ. Αυτό θα μπορούσε να είναι αποτελεσματικό για τη σαφήνεια και την εστίαση σε μια ζωτικής σημασίας φάση της ανάπτυξης του τομέα. Η εφαρμογή προσεκτικά σχεδιασμένων μέτρων τώρα πιθανόν να είναι αποτελεσματικότερη από παρέμβαση σε μεταγενέστερο χρόνο.

4. ΣΤΟΧΟΙ

Γενικά, στόχος είναι να διασφαλιστεί ότι οι κοινωνικές επιχειρήσεις και η επιχειρηματικότητα μπορούν να συμβάλλουν πλήρως στους αναπτυξιακούς στόχους της ΕΕ σχετικά με την απασχόληση, την κοινωνική ένταξη και τη συνοχή. Οι κοινωνικές επιχειρήσεις είναι βασικοί παράγοντες ώθησης αυτής της ανάπτυξης και η υποστήριξή τους θα βοηθήσει να διασφαλιστεί στο μέλλον μια πιο ευφυής, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς οικονομία στην ΕΕ.

Ειδικότερα, οι επενδυτές πρέπει να μπορούν να έχουν εμπιστοσύνη στα επενδυτικά ταμεία που στοχεύουν σε κοινωνικές επιχειρήσεις, αυτά τα ταμεία πρέπει να μπορούν να συγκεντρώνουν επενδύσεις από επενδυτές σε ολόκληρη την ΕΕ κατά τρόπο αποδοτικό ως προς το κόστος, ενώ οι ίδιες οι κοινωνικές επιχειρήσεις πρέπει να μπορούν να συγκεντρώνουν κεφάλαιο κατά τρόπο αποδοτικό.

Για να επιτευχθούν αυτοί οι ειδικοί στόχοι, δύνανται να προσδιοριστούν τρεις επιχειρησιακοί στόχοι για την αντιμετώπιση των παραγόντων πρόκλησης προβλημάτων που αναφέρονται ανωτέρω:

- βελτίωση της σαφήνειας και της συγκρισιμότητας των προτάσεων για κοινωνικές επενδύσεις·
- βελτίωση των εργαλείων αξιολόγησης και ανάλυσης του κοινωνικού αντίκτυπου· και
- διασφάλιση αναλογικότητας και αποτελεσματικότητας των κανονιστικών πλαισίων σε ολόκληρη την ΕΕ, για τη μεγιστοποίηση των ευκαιριών συγκέντρωσης κεφαλαίων που έχουν στη διάθεσή τους τα ταμεία κοινωνικής επιχειρηματικότητας.

5. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ

Εντοπίστηκαν και αξιολογήθηκαν εναλλακτικές επιλογές για καθέναν από τους επιχειρησιακούς στόχους ξεχωριστά, παρόλο που οι εναλλακτικές αυτές είναι αθροιστικές και, σε κάποιο βαθμό, αλληλεξαρτώμενες. Αξιολογήθηκαν επίσης οι αρχικές επιλογές όσον αφορά τον καλύτερο τρόπο οριοθέτησης των επενδυτών για τους οποίους πρέπει να προσαρμοστούν οι άλλες εναλλακτικές επιλογές.

Γενικά – Εναλλακτικές επιλογές για τους επιλέξιμους επενδυτές

Περιγραφή των εναλλακτικών επιλογών	
Γ1	Μη ανάληψη περαιτέρω δράσης.
Γ2	Να επιτραπούν επενδύσεις από ορισμένους επενδυτές υψηλής καθαρής θέσης και άλλους επαγγελματίες επενδυτές, όπως προβλέπεται στους κανόνες της οδηγίας για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων.
Γ3	Να υπάρξει ευθυγράμμιση με τους κανόνες της οδηγίας για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων σχετικά με τους επαγγελματίες επενδυτές.
Γ4	Να συμπεριληφθούν οι τελικοί επενδυτές στη μαζική αγορά.

Η επενδυτική αγορά που στοχεύει σε κοινωνικές επιχειρήσεις έχει σήμερα κυρίως τη μορφή θεσμικών οργανισμών, ενώ το μεγαλύτερο μέρος της χρηματοδότησης προέρχεται από ιδιώτες «υψηλής καθαρής θέσης» και «επιχειρηματικούς αγγέλους», όπως συμβαίνει και στην αγορά επιχειρηματικού κεφαλαίου. Αυτό οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στο προφίλ κινδύνου και τη ρευστότητα των εν λόγω επενδύσεων – αντιπροσωπεύουν μακροπρόθεσμη δέσμευση. Ωστόσο, η οικονομική ανάπτυξη στο μέλλον μπορεί να είναι κάλλιστα ισχυρότερη από τη μαζική αγορά τελικών επενδύσεων.

Για να διασφαλιστούν η αποτελεσματική αφομοίωση από υφιστάμενους επενδυτές και αναλογικό καθεστώς, και δεδομένης της τρέχουσας ανάπτυξης της αγοράς, κατά το παρόν στάδιο προτιμάται η εναλλακτική επιλογή Γ2. Πάντως η επανεξέταση της κατάστασης στο μέλλον πρέπει να λάβει υπόψη της πιθανά μέτρα για τη διεύρυνση της πρόσβασης για τελικούς επενδυτές.

A – Εναλλακτικές επιλογές για τη βελτίωση της σαφήνειας και της συγκρισιμότητας

Περιγραφή των εναλλακτικών επιλογών	
A1	Μη ανάληψη περαιτέρω δράσης.
A2	Να αναπτυχθεί μη δεσμευτική προσέγγιση για τις πληροφορίες που πρέπει να παρέχονται σχετικά με επενδύσεις οι οποίες στοχεύουν σε κοινωνικές επιχειρήσεις.
A3	Να δημιουργηθεί ονομασία ή σήμα σε επίπεδο ΕΕ για τα ταμεία κοινωνικής επιχειρηματικότητας (ETKE), με συνοδευτικά μέτρα διαφάνειας.

Οι εναλλακτικές επιλογές A2 και A3 θα μπορούσαν αμφότερες να βελτιώσουν τη σαφήνεια και τη συγκρισιμότητα πληροφοριών σχετικά με κοινωνικές επενδύσεις που στοχεύουν σε κοινωνικές επιχειρήσεις. Η εναλλακτική επιλογή A2 ακολουθεί μη δεσμευτικά βήματα προς

το σκοπό αυτό, επιδιώκοντας να διευκολύνει το συντονισμό μέτρων αυτορρύθμισης και εθνικών μέτρων, ενώ η εναλλακτική επιλογή Α3 δημιουργεί μια ευρωπαϊκή προσέγγιση θεσπίζοντας ονομασία («ευρωπαϊκό ταμείο κοινωνικής επιχειρηματικότητας») με συναφή ποιοτικά πρότυπα, το οποίο θα μπορούν να χρησιμοποιούν μόνο ταμεία που συμμορφώνονται με κοινές υποχρεώσεις γνωστοποίησης και κοινό προφίλ ταμείου (π.χ. κατά κύριο λόγο επενδύσεις σε κοινωνικές επιχειρήσεις). Βάσει της εναλλακτικής επιλογής Α3, δύναται να δημιουργηθεί ένα κοινό πλαίσιο ενημέρωσης για τα είδη κοινωνικών επιχειρήσεων στις οποίες θα επενδύουν τα επιμέρους ταμεία και για τη στήριξη που προσφέρεται στις στοχευόμενες κοινωνικές επιχειρήσεις. Επίσης θα παρέχονται πληροφορίες σχετικά με τον πιθανό αντίκτυπο της επένδυσης.

Παρόλο που μια ονομασία σύμφωνα με την εναλλακτική επιλογή Α3 απαιτεί μέριμνα ώστε να διασφαλιστεί η αυστηρή εφαρμογή της και να αποφευχθεί η κατάχρησή της, δύναται να αποτελεί την καλύτερη ευκαιρία βελτίωσης της σαφήνειας και της συγκρισιμότητας των πληροφοριών και της εμπιστοσύνης σε επενδυτικά ταμεία που στοχεύουν σε κοινωνικές επιχειρήσεις. Θα δημιουργούσε ισχυρή «σφραγίδα έγκρισης» για τον τομέα των κοινωνικών επιχειρήσεων. Ως εκ τούτου, προτιμήθηκε η εναλλακτική επιλογή Α3.

Β – Εναλλακτικές επιλογές για τη βελτίωση των εργαλείων αξιολόγησης και ανάλυσης του κοινωνικού αντίκτυπου

Περιγραφή των εναλλακτικών επιλογών	
B1	Μη ανάληψη περαιτέρω δράσης.
B2	Να δημιουργηθεί φόρουμ ή ομάδα για τους ενδιαφερόμενους ώστε να υπάρξει συντονισμός της ανάπτυξης εργαλείων για τον κοινωνικό αντίκτυπο.
B3	Να ξεκινήσει έρευνα αξιολόγησης των πιθανών προσεγγίσεων με σκοπό την αξιολόγηση και την ανάλυση του κοινωνικού αντίκτυπου για τα επενδυτικά ταμεία.
B4	Να καθοριστεί τώρα κοινή προσέγγιση μέτρησης του κοινωνικού αντίκτυπου σε ολόκληρη την ΕΕ.

Η εναλλακτική επιλογή Β4 απορρίφθηκε λόγω των κινδύνων για τη διαμόρφωση προτύπων κατά το παρόν στάδιο. Η αναδυόμενη και εξελισσόμενη φύση των εργαλείων αξιολόγησης και ανάλυσης του κοινωνικού αντίκτυπου δείχνει ότι οι εναλλακτικές επιλογές που προσανατολίζονται προς την ενθάρρυνση και τη διευκόλυνση της περαιτέρω έρευνας και του διαλόγου θα ήταν προτιμότερες. Προτιμήθηκαν αμφότερες οι εναλλακτικές επιλογές Β2 και Β3. (Δεν αποκλείει η μία την άλλη). Να σημειωθεί ότι, παρόλο που η εναλλακτική επιλογή Α3 δεν εξαρτάται από τις εναλλακτικές επιλογές αυτές, η πρόοδος που θα σημειωθεί σχετικά με αυτές δύναται να οδηγήσει στο μέλλον σε περαιτέρω τυποποίηση των υποχρεώσεων γνωστοποίησης βάσει της εναλλακτικής επιλογής Α3.

Γ- Να διασφαλιστεί ότι τα κανονιστικά πλαίσια σε ολόκληρη την ΕΕ είναι αναλογικά και αποτελεσματικά για τη μεγιστοποίηση των ευκαιριών συγκέντρωσης κεφαλαίων που έχουν στη διάθεσή τους τα ταμεία κοινωνικής επιχειρηματικότητας.

Περιγραφή των εναλλακτικών επιλογών	
Γ1	Μη ανάληψη περαιτέρω δράσης.

Γ2	Να ενθαρρυνθεί η ανάπτυξη ταμείων που στοχεύουν σε κοινωνικές επιχειρήσεις βάσει των υφιστάμενων πλαισίων.
Γ3	Να αναπτυχθούν στοχευμένες τροποποιήσεις σε υφιστάμενα πλαίσια.
Γ4	Να δημιουργηθεί ανεξάρτητο καθεστώς σε επίπεδο ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου διαβατηρίου για τους ΕΤΚΕ.

Η εναλλακτική επιλογή Γ2 απορρίφθηκε. Τα υφιστάμενα πλαίσια στην ΕΕ δεν είναι προσαρμοσμένα στις αναδυόμενες ανάγκες χρηματοδότησης των κοινωνικών επιχειρήσεων, συνεπώς, η προσέγγιση αυτή, παρόλο που έχει πολύ μικρές επιπτώσεις στο κόστος, θα είχε επίσης πολύ μικρή αποτελεσματικότητα. Η εναλλακτική επιλογή Γ4 προτιμήθηκε έναντι της επιλογής Γ3, καθώς παρουσίαζε μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα στη στήριξη των ταμείων κοινωνικής επιχειρηματικότητας. Οι επιπτώσεις των δύο επιλογών ως προς το κόστος θα είναι σε μεγάλο βαθμό παρόμοιες (διαφέρουν κυρίως ως προς τις νομοθετικές μορφές και όχι ως προς το περιεχόμενο των μέτρων).

Σύνοψη της συνολικής πρότασης

Οι ενιαίοι κανόνες σύμφωνα με την εναλλακτική επιλογή Γ4 πρέπει να συνδυάζονται με μέτρα διαφάνειας και σήμα, όπως προβλέπεται στην επιλογή Α3, ώστε να καθοριστεί κοινός ορισμός των ταμείων κοινωνικής επιχειρηματικότητας στην ΕΕ. Για να διασφαλιστεί η αποτελεσματική αφομοίωση, οι διαχειριστές ταμείων πρέπει να είναι σε θέση να προωθούν εμπορικά ταμεία με ονομασία για ολόκληρη την ΕΕ, εφόσον ολοκληρώσουν μια απλή διαδικασία καταχώρισης (αυτή θα προσφέρει διαβατήριο στους διαχειριστές ταμείων για το σκοπό αυτό, ενώ δεν λαμβάνουν κάτι τέτοιο βάσει της οδηγίας για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων). Κάθε ταμείο πρέπει να επενδύει πρωταρχικά σε κοινωνικές επιχειρήσεις και να αποφεύγει τη χρήση μόχλευσης. Θα εφαρμόζονται ορισμένοι γενικοί κανόνες για την επιχειρηματική δεοντολογία και την οργάνωση του διαχειριστή και πρέπει να ληφθούν μέτρα για την υποβολή εκθέσεων και τη διαφάνεια, καθώς και για τις κοινωνικές επιδόσεις των ταμείων. Οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών πρέπει να εποπτεύουν τα ταμεία και την ανάκληση της καταχώρισης διαχειριστών που δεν επιδεικνύουν συμμόρφωση.

Η προσέγγιση είναι σταδιακή και προοδευτική και επιτρέπει μεγαλύτερη τυποποίηση των μετρήσεων των κοινωνικών επιδόσεων, καθώς και πιθανή επέκταση προς τους τελικούς επενδυτές στο μέλλον. Επιπλέον, σχεδιάζεται ένα δεύτερο επίπεδο εκτελεστικών μέτρων βάσει περαιτέρω εκτίμησης επιπτώσεων σχετικά με τα μέτρα διαφάνειας.

6. ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ

Οφέλη

Στο πλαίσιο σταδιακά εφαρμοζόμενης προσέγγισης σε έναν αναδυόμενο τομέα της αγοράς, αναμένονται προοδευτικά οφέλη αρχικά, καθώς και δυναμική για σημαντικότερα οφέλη με την πάροδο του χρόνου ενώ η αγορά θα ωριμάζει.

Φυσικά, το μέγεθος των άμεσων και των μελλοντικών οφελών είναι δύσκολο να ποσοτικοποιηθεί. Η αυξημένη εμπιστοσύνη στον τομέα, η αποδοτικότερη διασυννοριακή συγκέντρωση κεφαλαίων και ο σαφέστερος διαχωρισμός των επενδύσεων που στοχεύουν σε κοινωνικές επιχειρήσεις από άλλες επενδύσεις θα βοηθήσουν τα ταμεία, γεγονός που θα οδηγήσει σε σημαντικές εισροές κεφαλαίου, καλύτερη γεωγραφική κατανομή και

βιωσιμότητα για τα ταμεία, και περισσότερο αναπτυγμένο οικοσύστημα ικανό να μειώνει το κόστος για τις κοινωνικές επιχειρήσεις.

Η βελτιωμένη εμπιστοσύνη, η πρόσβαση σε κεφάλαια και η συγκρισιμότητα των επενδύσεων θα βοηθήσουν τους επενδυτές να καταναείμουν αποδοτικά το κεφάλαιό τους και θα μειώσει την πιθανότητα πραγματοποίησης λανθασμένων κινήσεων και απώλειας της εμπιστοσύνης στις κοινωνικές επενδύσεις ευρύτερα.

Ο εν λόγω αντίκτυπος για ταμεία και επενδυτές θα βοηθήσει σαφώς τις κοινωνικές επιχειρήσεις - υποστηρίζοντας τη συνεχή ανάπτυξη του τομέα και την ποικιλία και βιωσιμότητα της διαθέσιμης χρηματοδότησης. Ένας ακμάζων τομέας κοινωνικής επιχειρηματικότητας σε όλη την ΕΕ θα συμβάλει σε ολόένα πιο ευφυή, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς οικονομική ανάπτυξη. Οι βελτιωμένες ιδιωτικές επενδύσεις στις κοινωνικές επιχειρήσεις θα μειώσουν επίσης τις δημοσιονομικές και άλλες πιέσεις στη χρηματοδότηση από το δημόσιο τομέα.

Κόστος

Τα μέτρα διαφάνειας και αναφοράς ενδεχομένως συνεπάγονται ορισμένες δαπάνες συμμόρφωσης για τον κλάδο των ταμείων, σχετιζόμενες με αλλαγές στα συστήματα και τις διαδικασίες συλλογής και παροχής πληροφοριών, καθώς και δαπάνες για τη δημοσίευση πληροφοριών. Ωστόσο, η ευθυγράμμιση της διασυννοριακής συγκέντρωσης κεφαλαίων θα μειώσει τις δαπάνες για τα ταμεία που την επιδιώκουν. Δεδομένου ότι οι δαπάνες βαρύνουν μόνον αυτούς που ζητούν πρόσβαση στη νέα ονομασία της ΕΕ για τα ταμεία κοινωνικών επενδύσεων και στα σχετικά δικαιώματα διαβατηρίου, είναι αναλογικές με τις επιχειρηματικές ευκαιρίες που δημιουργεί το νέο πλαίσιο.

Οι νέες απαιτήσεις ενδέχεται επίσης να επηρεάσουν έμμεσα τις κοινωνικές επιχειρήσεις καθαυτές. Ενδέχεται να ανακύψουν δαπάνες σχετιζόμενες με αιτήματα υποβολής εκθέσεων και δεδομένων που απαιτούνται για τη βελτίωση της διαφάνειας στα ταμεία και δύνανται να περιλαμβάνουν έξοδα για τα σχετικά συστήματα ή τη συλλογή δεδομένων. Ωστόσο, οι εν λόγω δαπάνες είναι πιθανόν να απορροφηθούν από τις επιχειρήσεις ως συνήθεις δαπάνες συνδεδεμένες με την προσπάθειά τους να καταστούν «έτοιμες για επενδύσεις». Ο καλύτερος συντονισμός των μέτρων σε επίπεδο ΕΕ θα αποτελέσει επίσης ευκαιρία μείωσης των αλληλεπικαλυπτόμενων ή ανταγωνιστικών μέτρων και θα οδηγήσει σε πιο ορθολογικό οικοσύστημα κοινωνικής επιχειρηματικότητας.

Είναι πιθανό τα νέα μέτρα να οδηγήσουν σε κάποια ανακατανομή επενδύσεων από άλλα είδη ταμείων κοινωνικών επενδύσεων ή φιλανθρωπικών δωρεών, αλλά υπάρχουν ελάχιστα στοιχεία για το μέγεθος της αναμενόμενης σχετικής επίπτωσης.

Παρακολούθηση και αξιολόγηση

Θα απαιτηθούν σημαντικά μέτρα για τη μελλοντική παρακολούθηση και αξιολόγηση, ιδίως λόγω των προοδευτικών επιπτώσεων των μέτρων.

Οι επιπτώσεις που έχουν στην αποδοτικότητα της αγοράς τα μέτρα τα αναφερόμενα στην παρούσα, συμπεριλαμβανομένων των επιπέδων αφομοίωσης του νέου πλαισίου, της διασυννοριακής συγκέντρωσης κεφαλαίων και του μεγέθους και των δαπανών των ευρωπαϊκών ταμείων κοινωνικής επιχειρηματικότητας, πρέπει να παρακολουθούνται στενά ώστε να είναι δυνατή στο μέλλον η κατάλληλη προσαρμογή του πλαισίου. Στο μέλλον πρέπει να επανεξεταστούν επίσης οι εκτιμήσεις των έμμεσων δαπανών για τις κοινωνικές επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων των επιπτώσεων σε επιχειρήσεις που επωφελούνται των

μέτρων σε σύγκριση με αυτές που δεν επωφελούνται καθώς και της γεωγραφικής διασποράς των ταμείων. Η παρακολούθηση των επιπέδων συμμόρφωσης με τα μέτρα σε εθνικό επίπεδο και σε επίπεδο ΕΕ θα είναι επίσης σημαντική.

Βασικό πεδίο για περαιτέρω εργασίες θα αποτελέσει η βελτιστοποίηση των μέτρων για την αξιολόγηση κοινωνικών και περιβαλλοντικών μεθοδολογιών.

7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η παρούσα εκτίμηση επιπτώσεων υποστηρίζει τη λήψη μέτρων από την ΕΕ για την ανάπτυξη ενός συντονισμένου και συνεκτικού ευρωπαϊκού πλαισίου όσον αφορά επενδυτικά ταμεία που στοχεύουν σε κοινωνικές επιχειρήσεις. Η έλλειψη εμπιστοσύνης στις προτάσεις για κοινωνικές επενδύσεις καθυστερεί την ανάπτυξη ταμείων που στηρίζουν κοινωνικές επιχειρήσεις, ενώ τα ατελώς αναπτυγμένα καθεστώτα για τα ταμεία αυτά και οι ελλείψεις στη διασυννοριακή πρόσβαση σε επενδυτές εμποδίζουν την ανάπτυξη.

Για να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα αυτά, η παρούσα εκτίμηση συμπεραίνει ότι ένα ειδικό ευρωπαϊκό πλαίσιο για τα ταμεία κοινωνικών επενδύσεων, το οποίο παρέχει δικαιώματα ελεύθερης διέλευσης στους διαχειριστές των ταμείων αυτών, συνιστά την αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη προσέγγιση. Για να επιτύχουν, τα εν λόγω ταμεία πρέπει να επενδύουν πρωταρχικά σε κοινωνικές επιχειρήσεις και να προβαίνουν σε σαφείς και αποτελεσματικές γνωστοποιήσεις, μεταξύ άλλων για τις κοινωνικές τους επιδόσεις.

Αναλαμβάνοντας δράση τώρα, η Επιτροπή μπορεί να ενισχύσει την ανάπτυξη του τομέα της κοινωνικής επιχειρηματικότητας, να τονώσει και να διευρύνει τις επενδυτικές επιλογές σε ολόκληρη την ΕΕ και να εμβαθύνει τους κεφαλαιακούς πόρους που μπορούν να αντλήσουν τα ταμεία που επενδύουν στην κοινωνική επιχειρηματικότητα. Αυτό θα συμβάλει στην ανάληψη ισχυρής δέσμευσης της ΕΕ έναντι των κοινωνικών επιχειρηματιών και στην ευφυή, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη που αυτοί μπορούν να επιτύχουν.